

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Toidu e-kaubandus

Marii-Heleen Juks

Veterinaar- ja Toiduamet

10.11.2020

Mis on toidu e-kaubandus?

E-kaubandus on kauplemisviis (jaekaubandus), kus ettevõtja pakub kaupu elektroonilises keskkonnas füüsiliselt kliendiga üheaegselt samas kohas viibimata.

© MARK ANDERSON

WWW.ANDERTOONS.COM

Toidu e-kaubandus ehk kaugmüük

- Veebipoed
- Ostu-müügi portaalid
- Sotsiaalmeedia (sh Facebook)
- Telefonimüük
- Ostukataloogid
- Ajalehed, ajakirjad, reklaamlehed.

Peamised õigusaktid, mis rakenduvad toidu kaugmüügile ja reklaamile:

- määrus (EÜ) nr **178/2002**, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded;
- **Toiduseadus**
- määrus (EÜ) nr **852/2004**, millega sätestatakse toiduhügieeni üldnõuded;
- määrus (EÜ) nr **853/2004**, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid;
- määrus (EÜ) nr **1169/2011**, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele;
- määrus (EÜ) nr **1924/2006**, millega sätestatakse nõuded toitumis- ja tervisealaste väidete esitamisel tarbijale pakutava toidu märgistusel, toidu esitlemisel ja toidu reklaamis.

Teavitamine

Põllumajandusministri määrus nr 63 lisas 1 kehtestab e-kaubanduse vaates teavitamisele:

- jaemüügilt **toidu e-kaubandus või postikaubandus**
- hulgikaubanduselt **muu kui enda valmistatud toidu vahendamine eesmärgiga turustada toit teisele käitlejale, sh e-kaubandus või postikaubandus (v.a. import, eksport).**

E-kaubanduse jagunemine

E-kaubandusega tegelevad ettevõtted saab liigitada kaheks:

- ainult e-kaubandusega tegelevad ettevõtted;
- füüsilise tegevuskohaga ettevõtted (nt tootjad, kauplused, toitlustusettevõtted, hulgimüügiettevõtted), kes tegelevad ka e-kaubandusega.

Veebipood

- Veebipood on ettevõtte poolt hallatav veebileht, kus on müügil ettevõtte poolt pakutavad tooted;
- Müüdavate toodete ja seal esitatud toidualase teabe eest vastutab üks ja see sama ettevõtte ehk käitleja.

Ostu-müügi portaalid

- Ostu-müügi portaalid on e-kaubanduse keskkonnad, kus tooteid ja teenuseid pakuvad kolmandad osapooled, kuid maksmine toimub antud keskkonnas.
- Koondavad erinevate toidugruppide pakkujaid.

Sotsiaalmeedia

- Kuulub kaugmüügi alla;
- Ostu-müügi portaali üks võimalustest;
- Kehtivad samasugused reeglid nagu kõikidele teistele kaugmüügi lahendustele;
- Ei ole „reeglite vaba“ lahendust toidu müügil.
- **Tuleb esitada kogu kohustuslik toidualane teave või teha see mingil moel tarbijale kättesaadavaks.**

Millised veebilehed peavad oma tegevusest teavitama?

- Teavitamisele kuuluvad e-kaubandusega tegelevad ettevõtted.
- Toidukäitlejate ehk ettevõtete informatiivsed või reklaamivad internetileheküljed ei kuulu e-kaubanduse alla.
- Juhul kui ettevõtte on registreeritud kui eraelamus toidu valmistaja, siis lisaks toidu e-kaubanduse valdkonda taotlusele lisama ei pea.

Mis on toidu e-kaubandusega tegelemiseks vajalik?

- **Esitada majandustegevusteatis**
 - Maaeluministeeriumi kliendiportaali või paber kandjal Veterinaar- ja Toiduameti regiooni piirkondlikukeskusesse.
- **Koostada enesekontrolliplaan**
 - Enesekontrolliplaan kajastab ettevõtte tegevusi, mis puudutavad toidu ohutust.

Enesekontrolliplaan toidu e-kaubanduse vaates

1. Kuidas on tagatud **toidu jälgitavus**;
2. Kuidas on tagatud **toidu nõuetekohane ladustamine**;
3. Kuidas on tagatud **toidu nõuetekohane turustamine**;
4. Kuidas on tagatud **toidu nõuetekohane transport tarbijani**.

Kohustusliku toidualase teabe esitamine

Kohustuslik toidualane teave tuleb teha tarbijale kättesaadavaks **enne lõpliku ostu sooritamist**. See peab olema esitatud toidukäitleja veebipoes, sotsiaalmeedias või muus kaugmüügi vahendis, millelt toitu müüakse. Kui see ei ole võimalik, siis kohustuslikku toidualast teavet võib esitada ka teiste vahendite kaudu, peaasi, et:

- tarbijale on selgelt arusaadav, kuidas kohustuslikku toidualast teavet leida,
- kohustusliku teabe kättesaamine ei tohi tarbijale valmistada lisakulusid (nt kui teavet pakutakse infotelefoni teel, peab olema tarbijale helistamine tasuta).

Toidualane teave

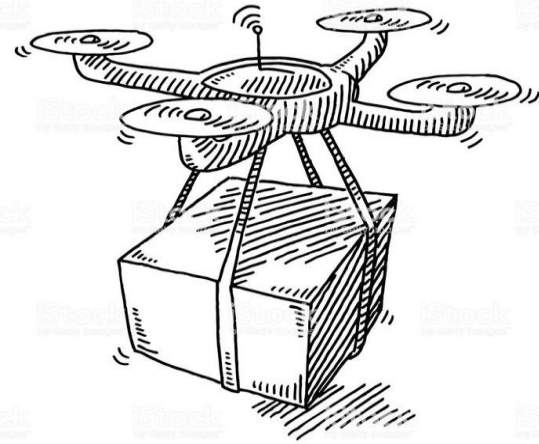
Mida silmas pidada?

- **Kohustuslik toidualane teave tuleb esitada tarbijale enne ostu sooritamist;**
- Toidualane teave peab olema tõene, selge, tarbijale arusaadav ja ei tohi tarbijat eksitada;
- Eestis müüdava toidu teave peab olema eesti keeles;
- Kasutada võib ainult lubatud toitumis- ja tervisealaseid väiteid;
- Toidule ei tohi omistada inimestele haigusi vältida aitavaid, ravivaid või leevendavaid omadusi;
- **Erandina ei pea välja tooma partii nr ja „parim enne“/“kõlblik kuni“ kuupäeva.**

Toitumis- ja tervisealased väited

- **Väidete esitamine toidu kohta on vabatahtlik.**
- Toidu kohta esitatud väited peavad olema tõesed, selged ega tohi tarbijat eksitada.
- Väite kasutamisel peab selle esitaja suutma tõendada väite tõesust ja et see kasutatav väide on lubatud.
- Tarbijat ei tohi eksitada ka tarbijate tagasisidelehtedel, blogides ja sotsiaalmeedia lehtedel.

E-kaubanduses müüdava toidu transport tarbijani

- Pakiautomaadid, kullerid, robotid jne;
- Toidu müüja peab tagama, et kliendile antakse üle ohutu toode;
- Kuni selle hetkeni, millal tarbija toote kätte saab, vastutab selle toote eesti toote müüja;
- Kiiresti rikneva toidu saatmine postiga on **keelatud**;
- Pressiteade 24.04.2020 „**kiiresti riknevate toiduainete postiga saatmine kujutab tarbijale tõsist ohtu**“

E-kaubanduse kokkuvõte

- Analüüsida milliste tegevusvaldkondadega tegeletakse ja milliseid nõudeid tuleb järgida;
- Kogu kohustuslik toitumisalane teave märgistusel tuleb kajastada ka toidu e-kaubanduses (va „parim enne“/“kõlblik kuni“);
- Eritemperatuuri vajaval toidul tagada ettenähtud temperatuur;
- Toidu e-kaubandus on kasvav trend ja uus normaalsus.
- Juhend: **Toidu müük ja reklaam e-kaubanduses** (<https://vet.agri.ee/et/toit/e-kaubandus-ja-kaugmuuk/juhendid>)

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Aitäh!

Marii-Heleen Juks

marii-heleen.juks@vet.agri.ee